

Samenwerken bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

De ervaringsdeskundige aan het woord

Om huiselijk geweld en kindermishandeling succesvol aan te pakken is goede samenwerking tussen professionals cruciaal. Een ervaringsdeskundige, een huisarts en twee procesregisseurs delen hun ervaringen. Welke frustraties ervaren zij in de samenwerking met andere professionals? Maar vooral: hoe gaan ze daarmee om en welke tips hebben ze voor andere professionals?

In dit portret deelt ervaringsdeskundige Tjarda Reesink haar advies en tips, gebaseerd op persoonlijke ervaringen. Benieuwd hoe een huisarts en twee procesregisseurs de samenwerking met andere professionals ervaren en verbeteren? Lees de andere portretten op www.huiselijkgeweld.nl.

Frustratiewijzer

Deze portretten sluiten aan op de [Frustratiewijzer – Samenwerken bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling](#). In de Frustratiewijzer van het CCV, Movisie en NJi vind je vijf veel voorkomende frustraties én oplossingen van professionals in de samenwerking rond huiselijk geweld en kindermishandeling. Met de tips en handige informatie uit de frustratiewijzer help je vastgelopen processen weer op gang.

DE ERVARINGSDESKUNDIGE

‘Mijn oplossing: maak het persoonlijk’

Tjarda Reesink is teamondersteuner bij de jeugdbescherming én ervaringsdeskundige op het gebied van huiselijk geweld. Vijftien jaar lang is ze mishandeld door haar toenmalige echtgenoot. ‘Ik neem mijn eigen ervaring mee in mijn werk, om zo echt wat te betekenen voor een ander.’

“Alle hulpverleners werken vanuit een diepgewortelde roeping, bijvoorbeeld om anderen te behoeden voor situaties die ze zelf hebben meegemaakt. Die menselijkheid moeten we meer benutten. Vroeger moest je professionele afstand bewaren: niet laten zien dat je geraakt wordt. Nu is er professionele nabijheid, waarbij je wel contact mag maken, maar met ingestudeerde vragen en standaardzinnnetjes. Dat werkt niet, want iedereen is anders. Waarom kun je je eigen compassie niet gebruiken?”

‘Mijn frustratie: het afschuiven van verantwoordelijkheid’

“Het raakt mij enorm als ik vastloop en dingen niet voor elkaar krijg. Als een kind thuis niet veilig is, moet het elders worden ondergebracht. Soms moet je echt met kinderen leuren, omdat er nergens plek is. Alle organisaties kampen met wachtlijsten en grote werkdruk. Als een organisatie die screenings doet voor opvang binnen het eigen netwerk van het kind, zegt: ‘kom

over een jaar maar terug', dan is dat heel heftig. Vaak komt er uiteindelijk een oplossing door leidinggevendenden met elkaar in contact te brengen, maar dat kost tijd en levert veel frustratie op.

Mijn grootste frustratie is het naar elkaar wijzen. Ik zie dat dagelijks in mijn werk, dat organisaties niet goed samenwerken. Wanneer jeugdbescherming wordt ingeschakeld, dan zijn wij per direct de regievoerder. Maar er is een wachtlijst, dus gebeurt er een tijd helemaal niets meer. De situatie wordt dan alleen maar erger; het gezin waarover het gaat is hier de dupe van. Ik vind dat je als doorverwijzende organisatie een verantwoordelijkheid houdt. Het maakt niet uit bij wie het probleem officieel hoort, het moet worden aangepakt."

'Mijn oplossing: maak het persoonlijk'

"Investeer in het leren kennen van patronen binnen een gezin. Hoe is dat gezin zo geworden, waarom reageren de gezinsleden zoals ze doen? Voordat je kunt helpen, moet je je verplaatsen in het gezin en er onderdeel van gaan uitmaken. Wees niet bang om ook iets van jezelf te laten zien. Ik toon emotie, benoem waarvan ik schrik en wat ik waardeer. Wat is niet oké en wat kunnen we versterken? Bij deze aanpak durf je hulpverlener los te laten en de tijd geven. Het kan zijn dat een gezin een half jaar wordt begeleid, het kan ook twee jaar worden. Maar dat is dan nodig; je kunt niet bouwen op zacht fundament.

Als het helpt om mijn persoonlijke verhaal te delen, dan doe ik dat. Mijn man heeft me vijftien jaar lang psychisch en lichamelijk mishandeld. Bij mijn gezin waren op een gegeven moment 52 hulpverleners betrokken. Ze praatten allemaal over ons, maar niet met ons. Dat is nu een jaar of tien geleden; inmiddels wordt het gezin wel betrokken bij overleggen tussen uitvoerders. Alle gezinsleden mogen hun mening geven en hun wensen uiten, zodat daar rekening mee kan worden gehouden. Het gezin meer centraal stellen en kortere lijnen, dat vind ik een goede ontwikkeling."

'Mijn ervaring: de hulpvrager wil serieus genomen worden'

"Ik kon het niet plaatsen dat ik als hoger opgeleide een gewelddadige relatie had. Het kwam niet overeen met mijn beeld van een gezin in die situatie. Het had geholpen als er met mij was gepraat, als er naar mij was geluisterd en ik uitleg had

gekregen. Nu moest ik er zelf maar uitkomen met mijn man, van een meter breed en twee meter hoog.

Ook nu nog voel ik me vaak niet serieus genomen.

Bijvoorbeeld, als ik hulp zoek voor een van mijn kinderen, die aanloopt tegen zaken die een oorsprong hebben in de vroege jeugd, denken hulpverleners dat het wel meevalt. Dat komt doordat ik heel rustig blijf. Ik heb mezelf aangeleerd om niet over-emotioneel te worden en bereikbaar te blijven, voor mijn kinderen. Maar daarmee gooi ik bij hulpverleners mijn eigen glazen in, omdat ik de noodzaak van snelle hulp niet kan overbrengen. Mijn advies is om alle verhalen serieus te nemen."

'Mijn advies: werk samen met vrijwilligers'

Laagdrempelige vrijwilligersorganisaties in de wijk moeten een groter podium krijgen. Zij kunnen beter worden ingezet, ook op preventief gebied. Er zijn genoeg welzijnsorganisaties waar je gewoon binnen kunt lopen om even te sparringen, over je thuissituatie, een probleem met je kind of een brief van overheid. Daar is het niet gek om hulp te vragen en wordt het niet gelijk als groot en zwaar bestempeld. En als er wel grote dingen spelen, komt dat vanzelf aan het licht als er vertrouwen ontstaat aan de hand van een kleinere hulpvraag.

Omdat er geen betaling staat tegenover vrijwillige hulp, is er sprake van oprechte aandacht en verbinding. Juist door deze menselijke maat kunnen dit soort organisaties veel betekenen. Maar het is een groot grijs gebied, waar te weinig gebruik van wordt gemaakt. Professionals zouden meer moeten samenwerken met vrijwilligers. Dat hoeft niet ingewikkeld te zijn. Je hoeft niet dezelfde taal te spreken, als je vanuit je hart praat. Als je goede bedoelingen hebt, dan kun je met elkaar lezen en schrijven."

'Mijn tip: deel ervaringen'

"Ik wens een menselijker werkveld, met meer vrijheid. Controle is nodig, je moet aangesproken kunnen worden op je werk en verantwoording nemen, maar het moet niet doorslaan. Als hulpverlener moet je jezelf en je eigen triggers leren kennen. Net als die van het gezin, waarvan je tijdelijk onderdeel wordt. Bespreek dingen waar je tegenaan loopt en je emoties met collega's. Maak tijd en ruimte om te ventileren en ervaringen uit te wisselen. Het is goed om te weten dat je niet de enige bent met dit soort frustraties."

